

skal ta beslutninger i medisinske spørsmål. Dette er regulert i helsepersonelloven § 4.

Koordinering av funksjonene

Hensynet til kontinuitet, koordinerte tjenester og kommunikasjon mellom pasient og helsepersonell tilsier at flere oppgaver i forhold til pasienten bør samles og legges til én person innen en organisert enhet.

Det er således gjennom forskrift av 1. desember 2000 om pasientansvarlig lege § 5 fastsatt at dersom ledelsen finner det hensiktsmessig, bør pasientansvarlig lege ivareta alle disse funksjonene i somatiske institusjoner og institusjoner i det psykiske helsevernet, ved polikliniske tjenester før og etter innlegging, og ved gjentatte polikliniske undersøkelser og behandling. Både pasientansvaret, informasjonsansvaret, journalansvaret og behandlingsansvaret bør i slike virksomheter ligge hos én og samme person.

Det er opp til den ansvarlige lederen på det aktuelle nivået å ta stilling til hva som er mest hensiktsmessig når det skal pekes ut pasientansvarlig lege.

– Bente Ohnstad, Høgskolen i Lillehammer, 2601 Lillehammer
bente.ohnstad@hil.no

☞ Se også side 897

Kan sykepleierstudenter lese journaler?

En leser har henvendt seg til Rett og urett med spørsmål om sykepleierstudenter har rett til å lese journaler. Det har de vanligvis ikke.

Pasientjournalen er et arbeidsredskap i behandlingen og skal inneholde alle relevante opplysninger om pasienten og helsehjelpen. Opplysningene er ikke anonymisert og følgelig underlagt taushetsplikt, jf. helsepersonelloven § 21. Taushetsplikten er pålagt helsepersonell ut fra hensynet til pasienten og ansees som et sentralt element i tillitsforholdet mellom pasient og helsetjenesten og helsepersonellet. Pasienter forutsetter at disse opplysningene behandles med høyest mulig konfidensialitet, noe som er uforenlig med at studenter får fri tilgang ut fra hensynet til egenopplæring.

For å kunne tilsidesette taushetsplikten må det foreligge et lovregulert unntak. Det er også taushetsplikt mellom helsepersonell, men vi har et unntak for samarbeidende helsepersonell i §§ 25 og 45. Der står det at annet helsepersonell kan gis opplysninger fra journal i det omfang det er nødvendig for helsehjelpen. Det finnes ikke særskilte unntak for studenter, men studenter vil ofte delta aktivt i behandlingen av enkeltpasienter og vil dermed få den informasjon som er nødvendig for den helsehjelpen som skal gis. I andre situasjoner må det innhentes samtykke fra pasienten for å kunne benytte denne informasjonen i opplæringsøyemed, jf. § 22.

Tilgangen til taushetsbelagt informasjon er dermed svært restriktiv. Ledelsen har et ansvar for å være orientert om de rettsregler som styrer virksomheten og har et tilretteleggingsansvar for å motvirke lovbrudd.

At sykepleierstudenter leser pasientjournaler for egen interesse og læring, innebærer regelmessige lovbrudd. Kasuistikker og liknende kan imidlertid benyttes i opplæringsammenheng dersom de anonymiseres slik at pasientens identitet ikke røpes.

– Anne Kjersti Befring,
Den norske lægeforening
anne.kjersti.befring@legeforeningen.no

LUPIN –

Legeforeningens utdanning på Internett

På Legeforeningens hjemmeside (www.legeforeningen.no) finner du fire kurs som gir poeng/timer i legers videre- og etterutdanning:

- Informasjonssøking ved hjelp av Internett – 6 timer for alle spesialiteter
- Spirometri i allmennpraksis – 5 poeng i allmennmedisin og 6 timer i arbeidsmedisin
- Introduksjon til regnskapsføring for selvstendig næringsdrivende leger – 5 timer/poeng i alle spesialiteter
- 24-timers blodtrykkmåling – 5 poeng i allmennmedisin, seks timer som valgfritt videre- og etterutdanningskurs i indremedisin, samt sju timer som valgfritt kurs i hjertesykdommer

Kursene kan tas uavhengig av tid og sted og kursavgiften er kr 600,- per kurs.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Bjørn Oscar Hoftvedt eller Kjersti Ekstrøm på e-post: bjorn.hoftvedt@legeforeningen.no / kjersti.ekstrom@legeforeningen.no.

